

Sygn. akt IV CSK 256/19

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko W. J.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 października 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej W. J. od wyroku Sądu Okręgowego w W., uwzględniającego powództwo M. J. o złożenie przez pozwaną oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia na powoda prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności budynku mieszkalnego objętych księgą wieczystą (...) oraz prawa własności oznaczonego lokalu niemieszkalnego wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą (...), z tytułu obowiązku zwrotu przedmiotu darowizny dokonanej przez powoda w dniu 7 kwietnia 2014 r. a odwołanej przez niego na podstawie art. 898 § 1 k.c.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwana wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oczywistej zasadności skargi dopatrzyła się w przyjęciu przez Sąd, że przedmiotowa darowizna została skutecznie odwołana oświadczeniem woli powoda z dnia 16 listopada 2015 r., które dotarło do pozwanej z chwilą doręczenia jej pozwu w przedmiotowej sprawie, tj. w dniu 19 maja 2016 r. Jej zdaniem, odwołanie darowizny dokonane zostało po upływie rocznego terminu zawitego do złożenia stosownego oświadczenia woli wobec obdarowanego, gdyż powód, wyprowadzając się od pozwanej w dniu 14 maja 2015 r. w wyniku jej rzekomych zachowań, mających charakter zachowań rażąco niewdzięcznych, spowodował, że najpóźniej w tym dniu należało rozpocząć liczenie biegu terminu do odwołania darowizny. Stanowisko odmienne, wskazujące, że również po przeprowadzce dochodziło do zachowań rażąco niewdzięcznych wobec darczyńcy, jest błędne, nieuzasadnione i nie znajduje oparcia w stanie faktycznym, a to z tego powodu, iż żadne konkretne działania pozwanej po dniu 14 maja 2015 r., nie zostało przez powoda wskazane jako mające stanowić odrębną podstawę do odwołania darowizny, co w konsekwencji prowadzić musi do uznania, że oświadczenie o odwołaniu darowizny jest bezskuteczne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło

w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., III CSK 198/15, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ., z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ., z dnia 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, nie publ., z dnia 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, nie publ., z dnia 5 października 2018 r., V CSK 168/18, nie publ.).

Skarżąca nie wykazała, by kwestionowane przez nią orzeczenie dotknięte było tego rodzaju nieprawidłowościami. Sądy obu instancji były zgodne, że rażąca niewdzięczność pozwanej wyrażała się w jej wielokrotnych zachowaniach, które obrażały powoda, naruszały jego godność i poniżały (przede wszystkim obrażanie z użyciem wyjątkowo obelżywych przekleństw, w tym pogardliwe odnoszenie się do choroby powoda, stanu jego zdrowia czy wyglądu). Były też zgodne, że zachowania te, zakwalifikowane przez Sąd odwoławczy jako ciągłe, miały miejsce również po dniu 19 maja 2015 r., kiedy powód wyprowadził się z domu (nachodzenie powoda w nowym miejscu przebywania i wszczynanie tam awantur, m.in. uderzanie w drzwi i okna pięściami, wykrzykiwanie obraźliwych przekleństw, wysyłanie obelżywych wiadomości SMS, obraźliwe telefony, por. s. 8-9 uzasadnienia). Sąd Najwyższy miał zaś już okazję wyjaśnić, że w razie, gdy rażąco niewdzięczne zachowanie ma charakter ciągły (dotyczy to zwłaszcza zaniechania), termin roczny należy liczyć od chwili, w której stan rażąco niewdzięcznego zachowania ustał (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2016 r., I CSK 209/15, nie publ. i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2017 r., I CSK 505/17, nie publ.). W tej sytuacji

o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z przyczyn wskazanych przez skarżącą nie może być mowy.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw